

Voorwoord

CDA Edam-Volendam: met hart voor de gemeenschap!

Het CDA in Edam-Volendam staat met een hoopvol verhaal midden in de samenleving.

Wij komen op voor gewone mensen die elke dag het goede willen doen. Dagelijks bouwen wij met u aan onze mooie gemeente waarin wij mogen wonen. Waar mensen onderdeel zijn van een sterke gemeenschap en waar iedereen telt. Een gemeente waar kinderen veilig opgroeien, ouderen goede zorg krijgen en onze samenleving bruist.

Ons verhaal

Het is juist de kracht van die samenleving waarin wij geloven. Waar mensen elkaar ontmoeten in gezinnen, kerken, verenigingen, sportclubs, (familie)bedrijven of coöperaties. Waar respect, waarden en normen niet ouderwets zijn, maar juist gekoesterd worden. Waar het algemeen belang boven het eigen belang gaat. Waar mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving, omzien naar elkaar en voor elkaar zorgen. Waar we Edam-Volendam beter doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Samen kunnen we meer.

Een politiek van samenwerken

Vanuit die gedachte pakken wij onze verantwoordelijkheid graag op. Wij zijn ervan overtuigd dat er een politiek van samenwerken nodig is. Het CDA is een lokale partij met korte lijnen met zowel Haarlem, Den Haag als Brussel. Wij staan voor een hoopvolle en constructieve koers. Het CDA in Edam-Volendam levert dit al meer dan 45 jaar.

Onze CDA-plannen

Voor u liggen onze plannen voor de periode 2026-2030. Ons verhaal voor Edam-Volendam. Om u te laten zien waar wij onze focus leggen en hoe wij willen bouwen aan de toekomst. Aan een gemeenschap waar mensen tot hun recht komen en het goed en veilig leven is. Een verhaal vol bouwstenen, ideeën en voorstellen.

Bouwen aan de toekomst doen we samen

Uw steun is onmisbaar om ons verhaal voor een fatsoenlijk Edam-Volendam vorm te geven. Wij nodigen u van harte uit om met ons te bouwen aan de toekomst. Want een sterke gemeenschap begint bij u, bij jou.

Mogen wij op 18 maart op uw stem, op jouw stem rekenen?

CDA Edam-Volendam

Ons verhaal voor Edam-Volendam

1. Verantwoordelijke samenleving

Waar staan wij voor

Het CDA Edam-Volendam gelooft in een samenleving waar iedereen zich thuis kan voelen, een eigen plek heeft en verantwoordelijkheid draagt voor elkaar en de gemeenschap. Een samenleving waarin solidariteit, verbondenheid en omzien naar elkaar het uitgangspunt zijn.

Dicht bij mensen

De gemeente ondersteunt mensen waar nodig, maar altijd met respect voor hun eigen kracht en verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheden liggen in de eerste plaats bij de mensen zelf en hun gemeenschappen. De gemeente springt bij waar dat nodig is, bijvoorbeeld als basisvoorzieningen zoals zorg, onderwijs en veiligheid in het geding komen, maar laat ruimte voor eigen initiatief en lokaal ondernemerschap.

Het CDA staat voor hoopvolle en fatsoenlijke politiek. Wij staan voor een bestuur dat dicht bij de mensen staat, met aandacht en een luisterend oor voor wat er leeft in onze wijken en dorpen. Als lokale partij werken we aan oplossingen voor vraagstukken die onze inwoners direct raken: zorg en ondersteuning dichtbij huis, veilige straten en levendige buurten.

Kracht van mensen en gemeenschappen

Wij als CDA Edam-Volendam geloven in de kracht van mensen en gemeenschappen. Wij geloven dat wat ons verbindt, veel sterker is dan wat ons verdeelt. Samenleven gebeurt niet vanzelf, maar je ziet het overal om je heen. Een ouder die jeugdtraining geeft bij de HV Kras Volendam of VV Oosthuizen of de RKAV, buurtbewoners die samen barbecueën of het groen onderhouden, scholieren en ondernemers die meedoen aan maatschappelijke acties of een vriendelijke groet op straat. Een gemeenschap bouw je samen.

Tijd van verbinding

We leven in een tijd waarin de wereld snel verandert. Vertrouwen staat onder druk en het lijkt soms ieder voor zich. Wij geloven dat samenleven meer is dan je eigen geluk en ieder voor zich. Het gaat om respect, verantwoordelijkheid en naar elkaar omzien. Door verbinding, met ruimte voor de ontwikkeling van ieders talent, maken we gemeenschapszin sterker.

Verantwoordelijkheid begint bij onszelf

Het CDA Edam-Volendam staat voor een gemeente die ondersteunt waar het nodig is en ruimte biedt waar dat kan. Denk aan een steuntje in de rug voor een buurtinitiatief of het eenvoudiger maken voor vrijwilligers om hun werk te doen. Maar, we geloven ook dat verantwoordelijkheid begint bij jezelf. In je eigen straat, je wijk of je vereniging.

Openbaar bestuur

De gemeente is een herkenbare, benaderbare en betrouwbare partner in het leven van onze inwoners. Zij laat ruimte en geeft vertrouwen aan de samenleving om eigen initiatieven te nemen en verbindt inwoners door mogelijkheden te creëren voor ontmoeting en samenwerking. Maar is ook duidelijk in wat er mogelijk is.

Midden in de samenleving

CDA Edam-Volendam staat midden in de samenleving. Betrokken en actief, maar wel met beide benen stevig op de grond. U vindt ons in de rij bij de bakker en de slager om de hoek, langs de lijn bij de sportwedstrijd, op het schoolplein of een praatje makend op de markt. Wij zijn inwoners, burens, ondernemers en vrijwilligers. We kennen de uitdagingen van gemeente zijn, maar ook de kansen. We zien wat mensen samen kunnen bereiken. Ieder mens telt en kan op zijn of haar plek een waardevolle bijdrage leveren. We luisteren en verbinden.

Dat doen we niet alleen in Edam-Volendam, maar waar nodig zetten we onze korte lijnen met de provincie, Den Haag en Brussel in. Sommige uitdagingen vragen tenslotte om een integrale landelijke of Europese aanpak. Met hart en ziel bouwen wij zo samen met u aan onze gemeente Edam-Volendam.

Financiële onzekerheid gemeenten

Het (demissionaire) kabinet Schoof (PVV/NSC/VVD/BBB) heeft fors bezuinigd op gemeenten, wat leidt tot grote financiële onzekerheid. Veel gemeenten moeten daardoor bezuinigen op zwembaden, bibliotheken en andere publieke voorzieningen. Dit betekent een bezuiniging op gemeenschapszin en saamhorigheid. Voor het CDA is dit onaanvaardbaar.

Dit laat zien wat er misgaat als we landelijk stemmen op partijen die lokaal geen binding hebben (PVV/NSC/BBB) of stemmen op partijen zonder landelijk netwerk. De verbinding tussen bestuurslagen verdwijnt. Veel van onze uitdagingen vragen om gezamenlijke oplossingen van lokale, regionale, landelijke en Europese bestuurders.

Het CDA wil meer geld voor gemeenten. De gemeenteraad heeft daar helaas geen invloed op. Wel kunnen we lokaal verstandige keuzes maken met de beperkte middelen die we hebben. Van het lokale CDA mag je in financieel moeilijke tijden het volgende verwachten:

- Wij kiezen altijd voor het behouden en het liefst versterken van voorzieningen en gemeenschapszin.
- Wij houden de lasten op lange termijn zo laag mogelijk. Dat betekent dat we soms op korte termijn juist investeren om op lange termijn beter af te zijn. Stilstand is de duurste oplossing. Als er geld tekort dreigt, kijkt het CDA waar de gemeente zelf kan bezuinigen of slimmer kan samenwerken met het bedrijfsleven of verenigingsleven.

Onze CDA-plannen voor Edam-Volendam

- Er groeit een kloof tussen inwoners en het gemeentebestuur. Mensen voelen zich niet altijd gehoord en ervaren afstand tot de besluitvorming. Het CDA Edam-Volendam wil deze kloof dichten door te kiezen voor een politiek die luistert, uitlegt en handelt vanuit inhoud en verantwoordelijkheid. Geen populisme of scoringsdrang, maar betrouwbare keuzes voor de lange termijn.
- Wij zijn voor het actief stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven en inwonerparticipatie. Goede ideeën verdienen hulp, geen hindernissen.
- We willen kijken of het mogelijk is of er voor iedere wijk of dorpskern een eigen ontmoetingsplek kan worden gecreëerd. Dit kan bijvoorbeeld zijn in de voetbalkantine, in de kerk, een wijksteunpunt of in de vorm van een buurtkamer. Hier kunnen inwoners elkaar ontmoeten, maar kan ook de gemeente langskomen om nabij te zijn. De invulling van de ontmoetingsplek bepalen we samen met de buurt.
- We onderzoeken de functie van een wijk- of buurtmaker: een ambtenaar met hands-on mentaliteit, budget en mandaat om dorpsinitiatieven direct te ondersteunen. Zo betrekken we inwoners, maatschappelijke organisaties en sociaal ondernemers direct bij de buurtontwikkeling. Waar dorpen dat willen komt er ruimte voor een eigen dorpsvisie, die de gemeente verankert in haar omgevingsvisie.
- Het CDA wil onderzoeken hoe we in onze gemeente een hospice kunnen realiseren. Een plek waar niemand alleen hoeft te sterven, waar warmte, waardigheid en menselijk contact centraal staan. Dit is geen luxe, maar noodzaak. Voor onze ouderen, voor onze gezinnen, voor iedereen die ooit met afscheid te maken krijgt. Samen met zorgorganisaties, zorgprofessionals, vrijwilligers en inwoners wil het CDA zich hiervoor inzetten om de wensen en behoeften van inwoners in beeld te brengen hoe het gesteld is met palliatieve- en terminale zorg om zo tot een goede onderbouwing en keuze te komen. Zorg met een hart, tot het allerlaatste moment.
- Werken bij een gemeente betekent werken voor de gemeenschap. Daarom willen we een werkbezoek (samen-stage) organiseren waarbij iedereen die bij de gemeente werkt een keer meeloopt als vrijwilliger bij verenigingen, evenementen en activiteiten in onze dorpen, wijken en stad.
- We communiceren helder in begrijpelijke taal over besluiten.
- We blijven als CDA Edam-Volendam streven naar het verlagen van de regeldruk, simpele vergunningen en aanvragen voor maatschappelijke initiatieven door te gaan werken vanuit vertrouwen. We willen dat de gemeente regels marginaal toetst en jaarlijks blijft evalueren waar verbetering nodig is.
- Het CDA Edam-Volendam is tegen een fusie met Wormerland, Oostzaan en Landsmeer (WOL). Deze gemeenten liggen te ver van Edam-Volendam en bieden weinig synergie. De

financiële risico's zijn groter dan het mogelijke voordeel. Als er ooit sprake is van fusie, gedwongen door financiële of organisatorische redenen, dan ligt samenwerking met direct aangrenzende gemeenten meer voor de hand.

- Het CDA Edam-Volendam steunt de bouw van een nieuw stadskantoor met parkeer hub op het Tase-terrein. Dit is een investering in toekomstbestendig bestuur en goed werkgeverschap. Een modern en duurzaam gebouw zorgt voor efficiëntere dienstverlening, lagere kosten en een gezonde werkomgeving voor medewerkers. De keuze voor het Tase-terrein versterkt bovendien de herontwikkeling van dit gebied, brengt levendigheid in het centrum van Volendam en houdt de gemeente goed bereikbaar voor inwoners. Het CDA vindt hierbij de financiën uiteraard belangrijk, een goede en sluitende business case is hierbij essentieel.
- Wij zetten ons in voor een realistische, betaalbare en toekomstbestendige woningbouwplanning. Dat betekent dat wij bereid zijn om de huidige programmering te heroverwegen wanneer blijkt dat vasthouden aan bestaande strategieën onnodig veel tijd of geld kost. Om die reden sluiten wij alternatieve ontwikkelrichtingen dan ook niet uit, zoals het versnellen van woningbouw op locaties waar wellicht sneller resultaat haalbaar is — bijvoorbeeld bij transformatie van de Julianaweg of richting wvg-gronden de Purmer.

2. Een betrokken gemeenschap

Waar staan wij voor

CDA Edam-Volendam gelooft in de kracht van onze gemeenschap. Mensen die naar elkaar omzien, elkaar helpen en samen verantwoordelijkheid dragen voor hun leefomgeving. Wij staan voor een gemeente waarin niemand wordt buitengesloten en waar traditie, saamhorigheid en toekomstgerichtheid hand in hand gaan.

Cultuur, tradities en verenigingsleven

Wij staan pal voor onze cultuur, tradities en het verenigingsleven. Zij vormen de basis van onze samenleving en versterken onderlinge verbondenheid. Dit gemeenschappelijke erfgoed, gevormd door generaties voor ons, is essentieel voor onze identiteit en samenhang. Het CDA ziet kunst, cultuur en religie als bronnen van inspiratie en kracht, vooral in tijden van onzekerheid. Wij willen cultuur toegankelijk maken, zodat elke inwoner - jong en oud - zich verbonden kan voelen met onze geschiedenis en dit kan doorgeven aan toekomstige generaties.

Het verenigingsleven is hierbij onmisbaar, het verbindt mensen en bevordert solidariteit. Daarom ondersteunen wij verenigingen en vrijwilligersinitiatieven die bijdragen aan een sterke gemeenschap graag.

Voor het CDA zijn vrijwilligers goud waard. Vrijwilligers geven kleur aan de samenleving, houden verenigingen draaiend en laten de samenleving bloeien. Onze gemeente kent een grote groep

vrijwilligers. Wij zetten actief in op vrijwilligersbeleid, om zo het vele werk dat vrijwilligers doen te erkennen en ondersteunen.

Asiel en integratie

Het CDA Edam-Volendam toont zijn hart, maar ook zijn verstand. We bieden oorlogsvluchtelingen en ontheemden een tijdelijke, veilige en menswaardige opvang, zolang onze lokale voorzieningen dat toelaten en aankunnen. Kwaliteit gaat boven aantallen. Ons uitgangspunt; barmhartig en verantwoordelijk. We helpen wie dat nodig heeft, maar we bewaken ook de balans in wat onze gemeente aankan.

Veiligheid

Een hechte gemeenschap kan niet zonder veiligheid. Voor het CDA betekent veiligheid niet alleen handhaving, maar ook een betrouwbare gemeente die kwetsbaren beschermt en voorkomt dat mensen tussen wal en schip raken.

Bestaanszekerheid en armoedebestrijding

Hoewel Edam-Volendam behoort tot de tien welvarendste gemeenten van Nederland, komt armoede ook hier voor. Ondanks de algemene welvaart zijn er inwoners die, om uiteenlopende redenen, te maken hebben met financiële problemen of schulden. Op basis van landelijke gegevens wordt dit aantal geschat op ongeveer 478 inwoners. Daarnaast is het aantal huishoudens met geregistreerde problematische schulden sinds 2021 gestegen van 520 naar 810. Opvallend is dat steeds vaker ook mensen met een modaal of hoger inkomen financiële moeilijkheden ervaren. Schaamte speelt daarbij een grote rol. Inwoners durven hun problemen niet te delen of stellen het zoeken van hulp uit. Veel regelingen en toeslagen (lokaal/landelijk) komen niet bij de doelgroep terecht. Zonder bestaanszekerheid kun je niet meedoen in de samenleving. Iedereen moet toegang hebben tot basisvoorzieningen. Samenwerking tussen lokale organisaties zoals Geven en Nemen, Stichting het Werkend Missieteam en Noodfonds Kerken Edam-Volendam is nodig om een breed vangnet te vormen en sociale cohesie te bevorderen. Door het vereenvoudigen van lokale regelingen, individuele begeleiding en financiële ondersteuning kunnen we mensen ondersteunen.

Voor en door iedereen

Het CDA Edam-Volendam zet zich in voor een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen, verschillen worden gerespecteerd en niemand aan de zijlijn staat. Waar iedereen zichzelf kan zijn ongeacht seksuele geaardheid, etniciteit, beperking of andere persoonlijke kenmerken. De gemeente draagt zorg voor ondersteuning van kwetsbare groepen en effectieve bestrijding van discriminatie. Waar het nieuwkomers betreft zien wij inclusie en integratie als processen waarbij nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij met inachtneming van geldende normen en waarden.

Onze CDA-plannen voor Edam-Volendam:

- Het CDA blijft inzetten op een stevige aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en discriminatie. Met het inrichten van laagdrempelige meldpunten voor slachtoffers, vroeg

signalering van thuissituaties versterken wij de veiligheid. Het CDA wil dat de gemeente werk maakt dat deze meldpunten ook voor iedereen bekend zijn.

- We pleiten voor het versterken van de gemeenschap. We stimuleren onderlinge ontmoeting van mensen via buurt- en dorpshuizen en scholen. We ondersteunen cultuur en traditie met een regionaal of lokaal karakter, van kaasmarkt tot kermis en van sinterklaasintocht tot singelfestival. Evenementen en cultuur moeten iedereen representeren, met aandacht voor diverse tradities. Het CDA wil dat de gemeente deze tradities en evenementen faciliteert, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van locaties, het ondersteunen van vergunningstrajecten en het bieden van financiële steun waar nodig.
- Het CDA wil dat het stimuleren van kunst en cultuur sterker en structureel wordt verankerd in gemeentelijk beleid. Het is misschien geen wettelijke taak maar zo ziet het CDA dat wel. Artiesten en kunstenaars moeten zich kunnen ontwikkelen en hun creativiteit kunnen tonen. Het organiseren van een kunstmaand, lidmaatschap van euroArt en Artist in Residence programma's zijn daarbij essentieel.
- Het CDA is voor het faciliteren van broedplaatsen in leegstaande panden.
- Het behoud van cultuurhistorisch erfgoed is essentieel voor de identiteit van de gemeente.
- Bij nieuwbouw of vernieuwing van de openbare ruimte geven we prioriteit aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Mensen met een beperking moeten zich vrij kunnen bewegen in de gemeente. We dragen in ieder geval zorg voor toegankelijke ruimten, inclusieve speelplekken voor kinderen en veilige stoepen.
- We ondersteunen kwetsbare inwoners om sterker in de samenleving te staan. Enerzijds door hen te betrekken bij het bepalen welke ondersteuning zij nodig hebben door middel van clientpanels. Anderzijds, om deze inwoners te helpen de juiste hulp te vinden bieden wij gerichte cursussen, formuleren brigades en taalmaatjes.
- We investeren in gelijke kansen door extra ondersteuning voor kinderen in armoede.
- We ondersteunen ondernemers die garantiestages en inclusieve werkplekken aanbieden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en hiermee de banenafpraak nakomen.

Verenigingsleven en vrijwilligerswerk

- Het CDA Edam-Volendam stimuleert vrijwilligerswerk en het organiseren van activiteiten in de wijken.
- We maken ons sterk voor minder regels en meer ruimte voor verenigingen en vrijwilligers.
- We ondersteunen nieuwe vindplaatsen voor vrijwilligerswerk, zoals bedrijven (werknemersvrijwilligerswerk), de maatschappelijke diensttijd, NLdoet maar ook familie-vrijwilligerswerk en vrijwilligerswerk als 'medicijn' bij bijvoorbeeld Welzijn op Recept.

- We richten ons op samenwerking tussen organisaties die met vrijwilligers werken om zo, waar mogelijk, vrijwilligers te delen.
- We zetten het vieren van een jaarlijkse vrijwilligersdag op de kaart en onderzoeken lokaal maatwerk in de vorm van kortingspassen en dergelijke.
- Het zelforganiserend vermogen in de samenleving stimuleren we door in overleg met verenigingen opleidingen en cursussen te faciliteren vanuit het Vitaliteitsakkoord.
- We willen een jeugdlintje voor jongeren die zich verdienstelijk inzetten voor de samenleving.

Asiel en integratie

- We willen deze problematiek vooral in regionaal verband oppakken met de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland. Daardoor wordt spreiding van doelgroepen, onderlinge uitwisseling en specialisatie zoveel mogelijk benut, passend bij onze gemeenschap.
- Het CDA Edam-Volendam vindt dat de focus moet liggen voor onze gemeente op oorlogsvluchtelingen en ontheemden en niet op economische vluchtelingen.
- Integratie betekent meedoen; leren, werken, sporten en onderdeel worden van onze gemeenschap.
- Er moet voldoende draagkracht in het onderwijs, de zorg en andere voorzieningen zijn om fatsoenlijke opvang te realiseren. We stellen normen voor het voorzieningenniveau.
- Arbeidsmigranten huisvesten we alleen in samenwerking met werkgevers wanneer er een duidelijke lokale behoefte is.
- We faciliteren actief maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan integratie, zoals taalmaatjes, begeleiding-naar-werk, vrijwilligersprojecten en bijlessen. We ondersteunen daarvoor betrokken organisaties, verenigingen en kerken. We willen dat minstens 95% van de nieuwkomers binnen twee jaar actief is binnen de lokale gemeenschap.

Ondermijnende criminaliteit

- We pakken ondermijnende criminaliteit integraal aan door goede samenwerking tussen politie, justitie, boa's en andere ketenpartners, onder regie van de burgemeester. Ondermijning, oftewel de vermenging tussen de boven- en onderwereld, tast onze democratische en maatschappelijke structuren aan en vraagt om een strenge en efficiënte aanpak. Daar waar het CDA Edam-Volendam de samenwerking kan versterken zullen wij dat doen.
- Het CDA blijft het team Veiligheid ondersteunen om ondermijnende criminaliteit actief tegen te gaan, in onze stad, dorpen en het buitengebied. Dit team bestaat onder andere uit boa's, toezichthouders, sociale rechercheurs en veiligheidsadviseurs.

- Het CDA Edam-Volendam pleit om de mogelijkheden van de Wet Bibob maximaal in te zetten om georganiseerde criminaliteit te voorkomen en bonafide ondernemers te beschermen tegen oneerlijke concurrentie.
- We willen meer inzet van de wijk- en jeugdagent. Deze agenten zijn voor inwoners en jongeren zichtbaar en benaderbaar in de wijk. Dit signaal zullen wij ook aan het CDA landelijk blijven afgeven.
- Inwoners, ondernemers en instellingen zijn vaak als eerste op de hoogte van wat er speelt in hun omgeving. We ondersteunen veiligheidsinitiatieven van inwoners, zoals het buurtpreventieteam of -app van de BOV (Buitengewone Ondersteuning Volendam) Sociale veiligheid, waarbij inwoners zich beschermd voelen in de openbare ruimte, verdient de aandacht. Een veilige samenleving gaat namelijk verder dan alleen het inzetten van handhaving en politie. Ook de samenleving zelf heeft een grote rol om (sociale) veiligheid te waarborgen. Een mooi voorbeeld van omzien naar elkaar.
- Het CDA wil geen coffeeshops en shishalounges in onze gemeente

Jeugd, zorg en veiligheid

- We willen (jeugd-)overlast, huiselijk geweld, kindermishandeling en mensenhandel terugdringen. Dit doen we door een intensievere samenwerking tussen het Sociaal Domein, zorgverleners, jongerenwerkers, welzijnsorganisatie, onderwijs, corporaties en veiligheid (AVE-strategie).
- Het CDA zet vol in op preventie bij de aanpak van (jeugd)criminaliteit. Zo komt er meer ruimte voor jongerenwerkers, begeleiders en andere initiatieven om jongeren op het rechte pad te houden en in verbinding te blijven staan met elkaar.
- We willen dat ondersteuning en zorg voor personen met verward en onbegrepen gedrag sneller wordt ingezet en op de agenda blijft staan van het bestuurlijk overleg Zorg & Veiligheid. Dit doen we door het werk van de politie, gemeente en zorgverleners op elkaar af te stemmen in, bijvoorbeeld door triage op straat.
- We willen straatintimidatie, hufterigheid en seksueel grensoverschrijdend gedrag stoppen. Daarvoor ondersteunen we horeca, onderwijs en verenigingen in het voorkomen en melden van dit gedrag en trainen we onze boa's op het handhaven van straatterreur. Voorbeelden zijn het plan: 'Nu niet, nooit niet: hier nul tolerantie bij hufterigheid' waarbij de RKAV Volendam een voortrekkersrol heeft genomen.
- Cameratoezicht kan behulpzaam zijn in de aanpak van criminaliteit en het opsporen van daders. Vooral in de dorps- en stadskernen moet het cameratoezicht efficiënt worden uitgerold.
- Het CDA is voorstander om in Zaanstreek-Waterlandsverband te investeren in onvoorwaardelijke woonplekken voor inwoners met multiproblematiek, zoals verslavingen en psychische problemen. Zo werken we aan een stabiele plek voor de kwetsbare inwoner en

verminderen tegelijkertijd overlast in de wijk of centrum, passend bij de dynamiek van onze gemeente.

Maatschappelijke onrust

- Het CDA is voorstander om inwoners en ondernemers te ondersteunen in het verbeteren van hun digitale veiligheid door het organiseren van voorlichtingsavonden en campagnes. De hele wereld is digitaal aan elkaar verknoopt en zeker gelet op de grote impact die de ransomware aanval van oktober 2025 op bedrijven en ondernemers heeft gehad. Zo gaan we de impact van digitale criminaliteit tegen door criminelen het zo moeilijk mogelijk te maken.
- We accepteren intimidaties, bedreigingen en geweld tegen hulpverleners en (politieke) ambtsdragers absoluut niet. Daders worden niet alleen strafrechtelijk, maar ook civielrechtelijk vervolgd. De gemeente verhaalt alle kosten op de daders, van ziekteverzuim tot slachtofferzorg.
- Veel overlast en verkeersovertredingen vinden plaats na 18:00 uur, vooral in de oude kernen. Het CDA Edam-Volendam wil dat de handhaving ook in de avonduren actief is, zodat regels zoals parkeren op stoepen, tegen de rijrichting in rijden en hinderlijk gedrag effectief worden aangepakt. Dit verhoogt de leefbaarheid en veiligheid in de wijken.
- De ongeregelde heden tijdens de jaarwisseling 2024/2025 hebben laten zien dat het bezit en gebruik van illegaal vuurwerk een serieus veiligheidsprobleem vormt. Het CDA wil dat hier streng op gehandhaafd wordt, met duidelijke communicatie, preventie en sancties. Jongeren en ouders moeten bewust worden gemaakt van de risico's en gevolgen.

Onderwijs en kinderopvang

- Goede kinderopvang en kwalitatief onderwijs zijn essentiële pijlers voor een samenleving waarin elk kind zich optimaal kan ontwikkelen. Ze bieden een veilige en stimulerende omgeving waarin kinderen leren, vrienden maken en zelfvertrouwen opbouwen. Het CDA gelooft in een sterke samenwerking tussen kinderopvang, scholen, ouders en de buurt en wil daarom investeren in integrale kindcentra als verbindende plek in wijken - zowel in bestaande als in nieuwe gebouwen. Kinderopvang en scholen spelen naast ouders een cruciale rol in het vroegtijdig signaleren van problemen die de ontwikkeling van kinderen belemmeren. De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid en werkt samen met partners om uitdagingen zoals kansenongelijkheid, thuiszitten en het tekort aan medewerkers aan te pakken.
- We blijven inzetten op het aanpakken van onderwijsachterstanden. Alle peuters die dat nodig hebben, krijgen gratis voorschoolse educatie (2,5 - 4 jaar), zodat zij beter voorbereid aan groep 1 beginnen. Daarnaast werken we samen met scholen en samenwerkingsverbanden aan reboundvoorzieningen (dit is een tijdelijke onderwijsopvang voor leerlingen in het voortgezet onderwijs die vanwege gedragsproblemen niet meer in hun reguliere klas kunnen functioneren) om thuiszitten te voorkomen.

- We dragen zorg voor inclusief onderwijs. Samen met het onderwijs en de samenwerkingsverbanden zorgen we ervoor dat elk kind een passende plek in het onderwijs krijgt. Geen kind mag buiten de boot vallen. Door renovatie en nieuwbouw van onderwijshuisvesting en maatschappelijk vastgoed transformeren we oude gebouwen daar waar mogelijk naar multifunctionele kind- en jongerencentra. Hierdoor wordt de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en welzijn versterkt en ontstaat een doorlopende ontwikkel- en leerlijn voor kinderen.
- Alle jonge mensen verdienen een goed schoolgebouw. Het is zaak om tijdig een goed Duurzaam Integraal Huisvestingsplan vast te stellen voor de gemeente. Het CDA wil dit in samenspraak met alle onderwijsinstellingen doen. Samen weten we het beste wat nodig is. Investeringsplannen stellen we niet uit. Ook hier kiezen we ervoor om onze gemeente goed door te geven aan de volgende generatie.
- Het CDA Edam-Volendam is voorstander van een sterk middelbaar onderwijs met brede uitstroomprofielen binnen onze gemeente in de kernen Volendam en Edam.
- We investeren in openbare groene pleinen, sport- en culturele voorzieningen die uitnodigen tot spelen, ontmoeting en bewegen.
- We willen de leerplicht versterken om extra aandacht te kunnen richten op kwetsbare doelgroepen voor wie leerplicht niet vanzelfsprekend is. Ouders worden actief benaderd om hun kind tijdig aan te melden.
- We stimuleren betrokkenheid van (groot)ouders. Samen met kinderopvang en onderwijs stimuleren we vrijwillige (groot)ouderbetrokkenheid, bijvoorbeeld bij voorleesactiviteiten of als overblijfouder. We versterken de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De gemeente bevordert nauwe samenwerking tussen onderwijsinstellingen en lokale werkgevers.
- We stimuleren stage- en leerwerktrajecten waarin studenten praktijkervaring opdoen en werkgevers jong talent aan zich kunnen binden. Daarnaast ondersteunen we om- en bijscholing, zodat werkenden zich kunnen aanpassen aan veranderende economische behoeften. Beroepsonderwijs als motor van de lokale economie.
- Het CDA Edam-Volendam blijft pleiten dat de gemeente zich via het Regionaal Beraad en het toekomstig regionaal werkcentrum actief blijft inzetten om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken en instellingen voor beroepsonderwijs te ondersteunen. Het beroepsonderwijs speelt hierin een sleutelrol door vakmensen op te leiden die onmisbaar zijn voor de lokale economie, zoals zorgpersoneel, technici en ambachtslieden. Dit voorkomt tekorten in essentiële sectoren en vergroot de kansen voor jongeren op een baan. Bijvoorbeeld door Smartlabs en Techhubs (Smartlabs zijn innovatieve werkruimtes waar bedrijven, onderzoekers en startups samenwerken aan slimme technologieën en oplossingen, vaak gericht op IoT, AI en data-analyse. Techhubs zijn fysieke of virtuele centra die ondernemingen en talent samenbrengen om technologische innovatie, samenwerking en

kennisdeling te stimuleren) te faciliteren, waar studenten samen met ondernemers werken aan praktijkgerichte innovaties.

Bestaanszekerheid en armoedebestrijding

- We moedigen het benutten van subsidies voor vroeg signalering aan.
- Het CDA wil onderzoeken of we via Schuldhulpmaatje of andere instanties inwoners bereiken die overheden mijden.
- Het CDA wil dat de gemeente werkt maakt van het bieden van stageplekken, werkervaringsplekken in het gemeentehuis.
- Het CDA wil dat de gemeente in het sociaal domein werkt op een integrale wijze door het combineren van sport-, gezondheid-, armoede-, welzijn-, onderwijs en minimabeleid.
- Het CDA wil ervoor zorgen dat het voor inwoners goed inzichtelijk is waar zij op een laagdrempelige manier en anoniem terecht kunnen voor hulp bij financiële problemen.
- We bundelen regelingen overzichtelijk en communiceren hierover in begrijpelijke taal.
- We organiseren met publieke en private partners één lokaal loket waar inwoners informatie, advies en hulp kunnen krijgen bij de aanvraag van overheidsregelingen en om de weg naar hulporganisaties te vinden.
- Het CDA wil voorstellen om als gemeente gebruik te maken van de Voorzieningenwijzer voor onze inwoners. (besparing gemiddeld € 740 per jaar).
- In de communicatie met onze inwoners in de kwetsbare situatie maken we eerst live contact pas daarna via brieven, mail of telefonisch.
- We benutten zoveel mogelijk premies en werkarrangementen om inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te krijgen en werkervaring op te laten doen.
- Het CDA wil inwoners helpen grip te krijgen op hun financiële situatie door het bieden van financiële educatie en ondersteuning.
- Wij willen onderzoeken of het mogelijk is dat de gemeente alle schulden van gezinnen kan overnemen zodat een huishouden nog maar één schuldeiser heeft en er een overzichtelijke situatie ontstaat.
- De schuldenindustrie verdient geen plek in onze gemeente. We bieden geen ruimte aan gokbedrijven of gokautomaten

3. Een gezonde samenleving

Waar staan wij voor

Het CDA Edam-Volendam wil dat zorg in onze gemeente beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar blijft. Wij geloven in een samenleving waarin mensen verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen en elkaars welzijn en gezondheid. Zorg is geen kostenpost, maar een investering in mensen.

Een gezonde samenleving bouwen we samen — met de overheid, de gemeenschap, zorgverleners, verenigingen en families. Mantelzorgers en vrijwilligers vormen daarbij het kloppend hart. Het CDA pleit voor een zorgsysteem dat uitgaat van vertrouwen in zowel de zorgverlener als de zorgontvanger, met minder bureaucratie en meer menselijkheid.

De overheid schept de kaders, maar neemt niet alle zorg over. De gemeente is een vangnet, geen hangmat. Inwoners dragen eerst zelf bij, daarna helpt de gemeenschap, en pas als sluitstuk komt professionele zorg in beeld. Zo blijft zorg ook in de toekomst betaalbaar en beschikbaar.

Preventie

Preventie is voor het CDA essentieel om gezondheidsproblemen te voorkomen en de druk op de zorg te verlichten. Dat betekent investeren in gezonde leefomgevingen, bewustwording en beweging.

We willen dat de gemeente een actieve rol speelt in het bevorderen van gezondheid op scholen, in wijken en binnen het verenigingsleven. Een gezonde leefstijl begint dichtbij huis, met schone lucht, groene ruimtes, veilige speelplekken en minder fastfoodaanbod.

Het CDA Edam-Volendam stimuleert initiatieven zoals bewustwordingscampagnes over voeding, beweging, mentale gezondheid, roken, alcohol, drugs en seksualiteit, evenals programma's als beweeggroepen, ouderengym en valpreventie.

Sport en beweging

Sport verbindt mensen, bevordert fysieke én mentale gezondheid, en versterkt gemeenschapszin. Daarom zet het CDA zich in voor laagdrempelige en betaalbare sportvoorzieningen. We willen sport voor iedereen toegankelijk houden, maar ook werken aan een eerlijke kostenverdeling waarbij gebruikers bijdragen aan het betaalbaar houden van voorzieningen.

Het verenigingsleven is het cement van onze samenleving. Wij ondersteunen verenigingen en vrijwilligers en investeren in openbare sport- en speelplekken waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten. Ook willen we sport in de natuur stimuleren met meer wandelroutes, hardloopcircuit en buitensportplekken.

Het CDA wil dat de ambtelijke organisatie voor verenigingen fungeert als een toegankelijke vraagbaak, waarbij het periodiek informeren en begeleiden van deze verenigingen prioriteit krijgt. Daarnaast moet het stimuleren en financieel ondersteunen van evenementen die bijdragen aan verbinding binnen de samenleving hoog op de agenda staan.

Zorg en welzijn staan centraal

De vergrijzing in Edam-Volendam vraagt om een sterke inzet op ouderenzorg en welzijn. Ouderen moeten zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, maar dat lukt alleen met voldoende ondersteuning en passende woningen. Het CDA wil in elke kern toegankelijke thuiszorg, wijkverpleging en welzijnscoördinatie. Daarnaast pleiten we voor levensloopbestendige woningen, gelijkvloers, goed bereikbaar en dicht bij voorzieningen.

Sociale verbondenheid is essentieel om eenzaamheid tegen te gaan. We willen investeren in ontmoetingsplekken, dorpshuizen en welzijnsactiviteiten, in samenwerking met organisaties als het CBW en de dorpsraden.

Ook de laatste levensfase verdient aandacht. Daarom wil het CDA het gesprek hierover faciliteren; welke waarden, wensen, behoeften en verwachtingen hebben de inwoners en hoe kan de gemeente hierin ondersteunen. Daarnaast wil het CDA de mogelijkheid onderzoeken om in onze gemeente een kleinschalig hospice te realiseren, waar mensen in hun laatste levensfase liefdevolle en palliatieve zorg ontvangen. Tegelijkertijd is het belangrijk om eerst een zorgvuldig onderzoek uit te voeren naar de vraag of een hospice daadwerkelijk een waardevolle aanvulling is op de bestaande zorgketen en hoe dit het beste kan worden georganiseerd. Dit onderzoek moet inzicht geven in de behoefte, de haalbaarheid en de samenwerking met bestaande zorgaanbieders.

Mantelzorgers zijn onmisbaar in ons zorgstelsel. Zij verdienen erkenning en hulp, onder meer via respijtzorg (tijdelijke vervangende zorg), informatiepunten en praktische ondersteuning.

Onze CDA-plannen voor Edam-Volendam:

Preventie en zorg voor elkaar

- We maken zorgen voor elkaar makkelijker. Denk aan de inzet van beweegcirkels, inzetten op een dementievriendelijke gemeente, inzet van maatschappelijke organisaties zoals het CBW, KBO en alle inzet die de sociale cohesie en 'meedoen' (jong en oud, man en vrouw, vanuit alle mensbeelden) stimuleert.
- We ondersteunen mantelzorgers door met hen in gesprek te gaan, en zo te kijken wat er nodig is zodat zij de zorg kunnen volhouden.
- We ondersteunen jonge mantelzorgers door hun cruciale rol in ons zorgsysteem te faciliteren door vanuit de gemeente gerichte aandacht en ondersteuning te bieden.
- We maken zorgen voor jezelf belangrijker. Het bieden van beweegprogramma's, ouderengym, valpreventie, bewustwordings- en voorlichtingscampagnes op het gebied van mentale gezondheid, drugs, roken, alcohol en seksueel overdraagbare aandoeningen en het stimuleren van gezonde voeding.

- Het CDA Edam-Volendam wil blijvend aandacht voor eenzaamheid onder jongeren. Jongeren en studenten ervaren nog steeds veel eenzaamheid. De gemeente dient daarom met een gerichte aanpak te komen om het welzijn van jongeren te verbeteren.
- Het CDA wil het succesvolle programma LEF voortzetten. Dit richt zich op jongeren en combineert sport, cultuur, onderwijs en zorg. Het programma biedt jongeren kansen om zich te ontwikkelen en gezond op te groeien, met aandacht voor mentale gezondheid en sociale weerbaarheid.
- We bouwen aan een gezonde leefomgeving waar gezonde keuzes gestimuleerd worden. Schone lucht, schoon water, een groene omgeving met voldoende buitenspeelplekken, recreatie en sportmogelijkheden en een beperking van fastfoodaanbod en reclame-uitingen.
- Bij de renovatie van het Boelenspark wil het CDA zich inzetten voor het realiseren van een Urban Sports Park zoals die ook in Hoorn in gebruik is genomen.
- We bieden passende zorg en ondersteuning aan kwetsbare mensen die dat nodig hebben.
- Gelet op de grote vergrijzing wil het CDA dat de gemeente een gericht programma FEL (Fit en Lenig) voor ouderen ontwikkelt naar het voorbeeld van LEF. Dit richt zich op gezondheid, voeding, sport, beweging, vrije tijd, mobiliteit, huisvesting en het tegengaan van eenzaamheid onder ouderen. Ouderen moeten actief kunnen blijven deelnemen aan de samenleving, zowel fysiek als sociaal.
- Het CDA wil onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het aanleggen van openbare voedselbossen. Dit kan vaak al op een klein stukje grond dat op dit moment nergens anders voor wordt gebruikt.

Vitale verenigingen

- We willen één aanspreekpunt voor verenigingen en vrijwilligers.
- We ondersteunen clubs die sport mogelijk maken voor mensen met een beperking.
- Het CDA Edam-Volendam wil onderzoeken of het mogelijk is dat ook volwassen inwoners kennis kunnen maken met diverse sporten, bijvoorbeeld door een lokale sportpas.
- Naast sporten in verenigingsverband, doen veel mensen dat ook in onze parken en de natuur. Dat willen we stimuleren met een uitnodigende buitenruimte, bijvoorbeeld met meer hardlooppistes, goede wandelpaden en buiten-sportvoorzieningen.

- We stimuleren een actief sportief, cultureel en welzijnsleven zodat inwoners kunnen blijven meedoen.
- Het CDA wil dat de gemeente verenigingen actief informeert, begeleidt en ondersteunt bij het organiseren van verbindende evenementen.

Zorg voor elkaar en investeer in samenleven op de lange termijn

- De zorg voor elkaar staat onder druk. Het CDA Edam-Volendam juicht daarom initiatieven die de samenleving en de verbinding tussen het sociaal en medisch domein versterken toe. Denk aan huisbezoeken aan (eenzame) ouderen door vrijwilligers, de inzet van Welzijn op Recept en laagdrempelige jeugdondersteuners bij huisartsen.

Neem niet alle zorg over. De gemeente is een vangnet, geen hangmat

- In veel gemeenten moet de hand op de knip en komt de zorg voor kwetsbaren in de knel. De gemeente dient als vangnet en niet als hangmat. Als mensen zorg nodig hebben is het goed om eerst te kijken wat de inwoner zelf kan, daarna te kijken welke hulp vanuit de gemeenschap, buurt of wijk mogelijk is en pas dan als sluitstuk een beroep te doen op professionals. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat de zorg beschikbaar en betaalbaar blijft. Het CDA zal daarom ook kritisch blijven kijken naar de WMO-verordening en de specialistische Jeugdzorgverordening.
- De focus ligt hierbij niet op zelfredzaamheid, maar op samenredzaamheid. Het vraagt om keuzes waar de samenredzaamheid van de samenleving ophoudt en de zorg van de gemeente begint. Zo nemen we bij problemen niet alle zorg over, maar zorgen we ervoor dat het netwerk of het gezin - eventueel met ondersteuning - weer zo zelfstandig en goed als mogelijk kan functioneren. Dit betekent dat we - waar het kan - een beroep doen op de ouders en/of het netwerk zoals familie of de burens. We ondersteunen en stimuleren daarnaast de JIM-aanpak (inzet van informele mentor) en pleeggezinnen en steungezinnen in de buurt. Waar hulp echt nodig is mag de gemeente geen hindermacht zijn. Hierbij moeten we ons ervan bewust zijn dat het aantal zorgmedewerkers de komende jaren steeds schaarser wordt.
- Er komen in de Jeugdzorg en WMO steeds meer zorgaanbieders bij. Dit is ongewenst en maakt het onoverzichtelijk en onwerkbaar. Het CDA kiest voor vertrouwen in de zorgverlener, stabiliteit, langjarige contracten en duidelijke afspraken tussen gemeente en zorgaanbieders. Dit maakt de kans op zorgfraude, veel te hoge facturen en het 'vasthouden' van cliënten kleiner.

4. Een leefbare omgeving

Waar staan we voor

Een huis is meer dan een stapel stenen met een dak. Een huis is een thuis, waar je je gekend weet en veilig voelt, alleen of met dierbaren om je heen. Wonen is een basisrecht. Wij bouwen niet langer voor de markt, maar zetten in op volkshuisvesting. Dit begint met het denken vanuit de lokale gemeenschap. Wat is er nodig om met elkaar een gemeenschap te vormen? Dat gaat over de bouw en het behoud van voorzieningen, veiligheid, en het voorkomen dat mensen, oud of jong, uit hun vertrouwde woonomgeving weg moeten door het woningtekort. Om een gemeenschap te vormen moet je ook bij elkaar kunnen komen. Drempels hiervoor (slechte verbindingen, hoge kosten) moeten lager worden, niet hoger. We zetten in op een betaalbaar, leefbaar en bereikbaar thuis voor iedereen.

Woningbouw

Woningbouw speelt een cruciale rol in een leefbare omgeving. Wij willen inzetten op voldoende en betaalbare woningen, zodat iedereen, van starters tot senioren, een passende woning kan vinden. Daarbij is het belangrijk dat nieuwe wijken duurzaam zijn, met goede voorzieningen in de buurt en aandacht voor de kwaliteit van leven. Het CDA vindt dat de gemeente een voortrekkersrol moet nemen en de kaders stellen in het creëren van fijne, toekomstbestendige woonwijken die aansluiten bij de behoeften van onze inwoners.

Wonen en zorg

Het scheiden van wonen en zorg heeft veel zelfstandigheid opgeleverd, maar soms ook eenzaamheid en hoge (thuis)zorgkosten. Om eenzaamheid en de versnippering van de zorg tegen te gaan willen we investeren in geclusterde woonvormen waar ontmoeting centraal staat, zoals knarrenhofjes voor ouderen, de terugkeer van het bejaardenhuis 2.0. (zoals de Friese Vlaak en de Meermin), meer generatiehofjes en mantelzorgwoningen.

Leefbare omgeving

Het CDA zet zich in voor een leefbare omgeving waarin we samen zorgdragen voor de toekomst van onze aarde. Deze aarde willen wij beter doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen.

Duurzaamheid en klimaat staan hoog op de agenda. Het streven naar duurzaamheid zien wij als een gedeeld sociaal vraagstuk, waarin burgers, bedrijven en de overheid samen verantwoordelijkheid dragen. Het CDA Edam-Volendam streeft naar een eerlijke en realistische transitie waarin we werken aan een duurzamer Nederland en een leefbare gemeente.

Het CDA ondersteunt duurzame energieprojecten vanuit de inwoners en ondernemers. Wij geloven in samenwerking met de gemeenschap, zodat duurzame en realiseerbare initiatieven lokaal gedragen worden, waarbij de gemeente faciliteert en ondersteunt.

Mobiliteit en infrastructuur

Mobiliteit en infrastructuur zijn essentieel voor een goed functionerende samenleving. Het CDA pleit voor veilige, toegankelijke en duurzame vervoersmogelijkheden voor alle inwoners. Fiets- en

wandelpaden, openbaar vervoer en veilige wegen zijn belangrijk voor de bereikbaarheid van onze gemeente. Wij willen dat onze gemeente inzet op duurzame mobiliteitsoplossingen, zoals voorzieningen voor elektrisch vervoer en deelmobiliteit, zodat we de druk op het parkeren kunnen verminderen en tegelijkertijd de bereikbaarheid verbeteren.

Onze CDA-plannen voor Edam-Volendam:

Ruimtelijke keuzes en wonen

- We zetten in op gemengde wijken: Een mix van sociale huur en koop, midden huur en koop en vrije sector. Dit bevordert ontmoeting tussen verschillende inkomens en leeftijdsgroepen.
- We bouwen levensloopbestendig: op deze manier kunnen mensen langer in hun huis en eigen buurt blijven wonen. Dit verstevigt de gemeenschap.
- We investeren in geclusterde woonvormen waar ontmoeting centraal staat, zoals knarrenhofjes voor ouderen, de terugkeer van het bejaardenhuis 2.0. (zoals de Friese Vlaak en de Meermin), meer generatiehofjes en mantelzorgwoningen.
- We geven voorrang aan eigen inwoners bij nieuwbouw.
- Wij zetten ons in voor een realistische, betaalbare en toekomstbestendige woningbouwplanning. Dat betekent dat wij bereid zijn om de huidige programmering te heroverwegen wanneer blijkt dat vasthouden aan bestaande strategieën onnodig veel tijd of geld kost.
- Wij willen voorkomen dat woningbouw vastloopt. Daarom sluiten wij alternatieve ontwikkelrichtingen niet uit, zoals het versnellen van woningbouw op locaties waar wellicht sneller resultaat haalbaar is — bijvoorbeeld de transformatie van de Julianaweg of richting de Purmer.
- Ontmoeting stellen we centraal in het ontwerp: kleinschalige buurtstructuren (hofjes, woonerven) en ruimte voor gedeelde voorzieningen. Geïntegreerde gemeenschappelijke tuinen, buurtkamers (recreatieruimtes) en speelplekken.
- We maken gebruik van flexibele, modulaire concepten. Bouw woningen en wijken die in de toekomst makkelijk aangepast kunnen worden aan veranderende behoeften van bewoners en de wijk.
- We zetten waar mogelijk in op het beter benutten van de bestaande woningen door splitsen en optoppen, transformatie, woningdelen en doorstroming. We houden daarbij aandacht voor de leefbaarheid in woonwijken.
- De ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein in de Purmer is essentieel om bedrijven uit de bebouwde kom (zoals aan de Julianaweg en Slobbeland) te kunnen verplaatsen. Dit creëert ruimte voor woningbouw en verbetert de leefbaarheid in woonwijken. Tegelijk biedt het nieuwe terrein groeimogelijkheden voor lokale ondernemers. De gemeente moet hierbij

ook het energievraagstuk (netcongestie) actief oppakken in samenwerking met netbeheerders.

- Naast nieuwbouw is het belangrijk om bestaande bedrijventerreinen te moderniseren. Dit betekent investeren in infrastructuur, verduurzaming en uitstraling, zodat deze terreinen aantrekkelijk blijven voor ondernemers en passen in de omgeving.
- Slobbeland is een unieke plek voor ontspanning en recreatie. Het CDA wil dat deze locatie behouden blijft als vaste verblijfplaats voor inwoners, met ruimte voor sport, spel en ontmoeting. Ook in de toekomst moet Slobbeland toegankelijk en aantrekkelijk blijven.
- Het Waterfrontgebied – van Schardam tot het Marinapark – biedt unieke kansen voor een integrale ontwikkeling waarin wonen, werken, toerisme en natuur elkaar versterken. Het CDA wil dat deze ontwikkeling zorgvuldig en toekomstgericht plaatsvindt, met oog voor de identiteit van de gemeente en de wensen van inwoners. Geen eenzijdige invulling, maar een gebalanceerde mix die de leefbaarheid vergroot.
- Het Waterfront moet niet alleen economisch benut worden, maar ook ecologisch beschermd op die gedeelten die zich daar logischerwijs voor lenen. Het CDA wil dat natuurwaarden behouden blijven en dat recreatie op een verantwoorde manier wordt gefaciliteerd. Denk aan wandelroutes, rustpunten, natuurbeleving en educatie over het landschap.
- We willen dat historische panden niet alleen in stand gehouden worden, maar ook in gebruik blijven door soepel om te gaan met het toestaan van nieuwe bestemmingen. Hierbij is behoud van de binnenkant van deze panden een aandachtspunt. Zo verbinden we verleden met de toekomst.
- In iedere kleine kern mag er een straatje bij gebouwd worden.

Leefbaarheid

- We werken wijkgericht en durven verschil te maken in hoe intensief erin een bepaalde wijk gewerkt of geïnvesteerd wordt. Veeg vaker in een wijk waar verrommeling dreigt, bijvoorbeeld het centrumgebied Edam en Oude Kom Volendam. Rommel en onkruid trekt rommel aan, ziet er niet uit en is slecht voor de sociale veiligheid en verkleint eigenaarschap. Daarom wil het CDA zich inzetten om de maai frequentie te verhogen en meer aandacht te besteden aan het schoon houden van onze oude dorpskernen.
- Sterke gemeenschappen vragen om sterke wijken en buurten. Bij nieuwbouw regelen we dat er gelijktijdig voldoende voorzieningen komen; scholen, zorg, winkels en goede verbindingen. Juist door te investeren in het 'publiek kapitaal' versterken we de leefbaarheid in wijken en dorpen. In onze gemeente houden we ruimte om te vergroenen. Zo beschermen we onze wijken tegen hittestress en wateroverlast.

- We versterken de veiligheid op aanfietsroutes naar uitgaansgelegenheden door het plaatsen van meer camera's en lantaarnpalen.
- We stimuleren energievoöperaties op echt lokaal niveau; flexibiliteit (zoals batterijen) en opslag (zoals warmte reservoirs) zijn per huishouden niet altijd efficiënt en haalbaar. Vanuit onze solidariteit en de gedachte dat we samen meer kunnen kan een oplossing per straat/wijk haalbaarder en betaalbaarder zijn via een coöperatie/VVE.
- We ondersteunen initiatieven om te komen tot een circulair watersysteem. (achtergrondinformatie: in veel gebieden is er vanaf 2030 een dreigend tekort aan drinkwater. Door water her te gebruiken kunnen we wel 80-90% water besparen).
- We blijven inzetten op energievoaches waarbij inwoners gratis advies krijgen voor het verduurzamen van hun huis.

Openbare ruimte

- We stimuleren aanleg van buurttuinen, parken en groene zones die uitnodigen tot ontmoeten, spelen en ontspannen.
- We stimuleren buurtparticipatie in het groenbeheer door bewoners te betrekken bij ontwerp, onderhoud en gebruik van groen, wat eigenaarschap en gemeenschapszin bevordert.
- We willen dat de gemeente vaker en actiever straatafval tegengaat door te controleren en aanspreken van bewoners.

Mobiliteit

- De N247 kampt met zware verkeersdruk en vertragingen richting Amsterdam, terwijl maatregelen zoals wegverbreding, busbanen, rotondes en een geplande tunnel bij Broek in Waterland worden voorbereid; vanuit gemeente Edam-Volendam moet extra druk blijven om die tunnel daadwerkelijk gerealiseerd te krijgen.
- We willen de veiligheid op fietspaden verbeteren. Elektrische fietsen, andere elektrische vervoersmiddelen en fat bikes worden steeds populairder, maar zorgen soms voor onveilige situaties, huftegrigheid of overlast. Wij willen op dit punt de handhaving opvoeren binnen de wettelijk kaders.
- We willen veilige woonstraten met prioriteit voor voetgangers en fietsers, zodat bewoners zich veilig en gemakkelijk verplaatsen en elkaar kunnen ontmoeten op straat.
- Woonwijken maken we gezinsvriendelijker. We rijden 30 km/uur in de woonwijken. Straten worden zodanig ingericht dat de snelheid handhaafbaar is. Daarbij is ruimte voor 50 km/uur wegen om de doorstroming te borgen en sluiproutes via woonwijken te voorkomen.
- We betrekken inwoners bij plannen om hun wijk verkeersveiliger te maken (schoolstraten, dubbelgebruik van pleinen, spaarpalen, verkeerspiegels).

- Bereikbaarheid als basisrecht. We zetten in op goede OV-verbindingen, zonder alleen te focussen op wat het kost. Bijvoorbeeld het is onmogelijk om vanuit onze gemeente voor 6:00 op Schiphol te komen met het openbaar vervoer.
- We zetten in op samenwerking met omliggende gemeenten en de provincie bij het oplossen van mobiliteitsvraagstukken.
- We zetten in op deelmobiliteit, dit kan het verschil maken tussen thuis zitten of deelnemen aan de samenleving.
- Wij zijn voorstander van betaald parkeren in de oude kommen van Edam en Volendam voor toeristen en bezoekers.

Ruimte om te ondernemen

- Met de vaststelling van “Onze Economische Toekomst 2040” heeft het CDA gekozen voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein in de Purmer, nabij Baanste-Noord. Een ontwikkeling die niet alleen recht doet aan onze ondernemende gemeente en ruimte geeft voor de ondernemers van de toekomst, maar ook belangrijk is om woningbouw op bedrijventerrein Julianaweg mogelijk te maken en de leefbaarheid op het gebied van luchtkwaliteit en verkeersveiligheid binnen de bebouwde kommen van Volendam en Edam te verbeteren.

Toerisme

- Het CDA vindt dat het huidige toeristische product verbeterd en/of vernieuwd kan worden waarbij het toeristisch beleid als input dient voor omgevingsprogramma's zoals Waterfront en accommodatie ontwikkelingen. Ook een intensievere regionale toeristische samenwerking met de gemeenten om ons heen speelt een belangrijke rol om deze kwaliteitsslag te kunnen maken, waarin spreiding van de bezoeker in tijd en ruimte, vergroten/verbinden van het aanbod in combinatie met een gebiedsgerichte promotieontwikkeling de basis zal zijn.

Agrariërs binnen onze gemeente

- Het CDA Edam-Volendam is zich ervan bewust dat er in de agrarische sector werk te doen is. Daarbij trekken we graag samen op met die agrarische sector. Want boeren produceren enerzijds voedsel voor ons, wat gezien de geopolitieke ontwikkelingen, steeds belangrijker wordt. Anderzijds zijn onze boeren ook de beheerders van ons buitengebied. We werken daarom als CDA aan een agrarische sector die economisch houdbaar, ecologisch verantwoord en maatschappelijk verbonden is.
- Lokaal willen we scherp hebben wat de hoogwaardige landbouwgronden zijn zodat we die concreet kunnen beschermen. Maar we willen ook lokaal met de boeren in gesprek om te kijken hoe de gemeente hen kan ondersteunen om verder te verduurzamen en de doelen te behalen met betrekking tot de maatregelen die zijn genomen om de water-, bodem- en luchtkwaliteit te verbeteren en waarbij we samen we innovatie willen stimuleren.

5. Hoe betalen we het

Waar staan we voor

Voor het CDA staat de economie ten dienste van het goede samenleven. Wij geloven dat een sterke economie een samenleving mogelijk maakt waarin iedereen een kans krijgt om zich te ontwikkelen en bij te dragen. De economie moet mensen in staat stellen te bloeien, met solidariteit en rechtvaardigheid als fundament. Het is essentieel dat de economie niet alleen draait om winst, maar ook om het welzijn van alle inwoners, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Daarom zetten wij ons in voor het waarborgen van bestaanszekerheid en het bestrijden van armoede.

Sterke lokale economie en werkgelegenheid

Het CDA wil de lokale economie en werkgelegenheid laten floreren. Wij zijn trots op onze lokale MKB-ers en familiebedrijven. Bedrijven moeten de ruimte krijgen om te kunnen ondernemen. Er dient een goed vestigingsklimaat te zijn voor (startende) ondernemers. Dat is ook goed voor de uitbreiding van de werkgelegenheid. Vanuit de gemeentelijke overheid wil het CDA Edam-Volendam belemmeringen en regels wegnemen. Het CDA staat zij aan zij met de MKB-bedrijven. Door te investeren in onderwijs, opleiding en bijscholing zorgen we ervoor dat iedereen de kans krijgt zich verder te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. Werk moet lonen en werkgelegenheid moet voor iedereen beschikbaar zijn, van jong tot oud, van werkzoekende tot zij-instromer, maar ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Financiën

Financiën spelen uiteraard een belangrijke rol in het realiseren van bestaanszekerheid. Het CDA Edam-Volendam vindt het belangrijk dat de overheid een ondersteunende rol speelt, door eerlijke voorwaarden te creëren waarin iedereen kan bijdragen aan de samenleving. Dit vraagt om verantwoorde overheidsfinanciën, waarin zowel sociaal beleid als economische groei elkaar versterken. Wij pleiten voor een zorgvuldige besteding van belastinggeld, zodat we effectief kunnen investeren in armoedebestrijding, sociale vangnetten en voorzieningen voor kwetsbare groepen. Armoede bestrijden doen we door niet alleen financiële steun te bieden, maar ook door mensen de mogelijkheid te geven om hun eigen situatie te verbeteren.

Kortom, het CDA zet zich in voor een economie die mensen in staat stelt een waardig en zelfstandig leven te leiden, waarin solidariteit en rechtvaardigheid centraal staan. Wij geloven dat een sterke lokale economie, verantwoorde overheidsfinanciën en werkgelegenheid de basis vormen voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

Verantwoordelijk financieel beleid

Het CDA staat voor een verantwoordelijk financieel beleid. Geld van onze inwoners kunnen we maar één keer uitgeven. Dat moet effectief en efficiënt worden beheerd. Doe je dat niet dan moeten komende generaties de schulden van huidige generaties oplossen. Verantwoordelijk en sober financieel beleid houdt wel in dat gemeenten moeten investeren in ruimte om te wonen en te

ondernemen. Dat geeft een gezonde basis voor voldoende inkomsten in de toekomst. Zodat dan ook solidair en sociaal beleid kan worden ingevoerd.

Evenwichtige belastingen en heffingen

Het CDA Edam-Volendam staat voor eerlijke belastingen en heffingen. De begroting van een gemeente is vaak voor driekwart afhankelijk van inkomsten van het Rijk. Lokale heffingen en belastingen dragen dus relatief weinig bij. Het CDA kiest ervoor dat deze lokale heffingen en belastingen eerlijk worden verdeeld en besteed moet worden aan de doelen waarvoor ze worden geheven. De afvalstoffenheffing is er voor de afvalverwerking en niets anders. Het CDA wil de kostendekkendheid tussen de 90 en 100% houden, dat wil zeggen dat de relatie tussen de kosten en de opbrengsten (heffingen naar de burgers) in evenwicht moet zijn. Het CDA heeft de voorkeur om dit middels het credo “de vervuiler betaald” te doen zodat de kosten eerlijk worden verdeeld.

Ook vindt het CDA dat er een duidelijke relatie moet bestaan met de hoogte van leges en de kosten die door de gemeente worden gemaakt om te voorkomen dat andere voorzieningen daar onder lijden. Toeristen en arbeidsmigranten maken gebruik van voorzieningen van een gemeente, denk aan zorg, wegen en openbare faciliteiten zoals toiletten en prullenbakken. Daarom heffen we verblijfsbelasting voor het houden van recreatief nachtverblijf (toeristenbelasting), maar ook voor het houden van nachtverblijf voor huisvesting van arbeidsmigranten en anderen die niet in de Basisregistratie Personen (BRP) zijn ingeschreven.

Ontwikkeling OZB

Het CDA wil de OZB zo laag mogelijk houden. Het raakt direct de koopkracht van gezinnen en huishoudens. Veel gemeenten hebben financieel zware jaren achter de rug. Dit komt ook doordat taken van de Rijksoverheid overgedragen zijn en daarbij te weinig financiële middelen zijn verstrekt en door de enorme toename aan zorgvragen. Gemeenten merken heel goed dat wie betaald, bepaald. Lokale beleidsvrijheid om voor en met de inwoners beleid te ontwikkelen is zeer gering. Daarom zal het Rijk duidelijkheid moeten geven en fors meer moeten investeren in de lokale overheid voor de komende jaren.

Onze CDA-plannen voor Edam-Volendam:

- Een sterk en vitaal centrum behouden van zowel Edam, Volendam en Oosthuizen als onderdeel van de lokale gemeenschap. Een gemeente dient waar mogelijk ondersteunende activiteiten te ondernemen zoals het opknappen en goed onderhouden van de centra. Dit kan ook worden ondersteund door voldoende parkeermogelijkheden waar een goede balans tussen autoverkeer en fietsverkeer dient te zijn. Hierbij hoort ook een integrale visie op bedrijventerreinen met toekomstperspectief voor kleinere bedrijventerreinen.
- In samenhang met Europese en landelijke inzet snijden we in de regeldruk voor ondernemers.

- We stimuleren initiatieven voor een deeleconomie. Als onderdeel van een steeds circulaider wordende maatschappij biedt een deeleconomie goede mogelijkheden. Dit kan worden ondersteund door de gemeente.
- We zetten in op modernisatie van het marktbeleid, maar dragen zorg voor het behoud van de lokale markten tegen een redelijke prijs.
- We stimuleren maatschappelijk verantwoord ondernemen en sociaal ondernemerschap. We vormen met elkaar een gemeenschap waar iedereen zoveel mogelijk mee kan doen. We zijn niet alleen economisch gedreven, maar ook waarden gedreven.
- De gemeente moet ruimte krijgen om te stoppen met het inzamelen van bedrijfsafval, bedrijven moeten een eigen contract afsluiten met een commerciële afvalverwerker, waarbij we voorkomen dat de gemeente oneigenlijke concurrentie met lokale afvalverwerkers aangaat en de ondernemers niet in de knel komen wanneer de gemeente hiermee stopt.
- Iedereen weet dat afval scheiden beter is voor het milieu. Toch worden mensen die dit goed doen nu benadeeld ten opzichte van vervuilers. Het CDA wil daarom zo snel mogelijk Diftar invoeren: een systeem waarbij de vervuiler betaalt. Met controle aan de poort wordt voorkomen dat commerciële afvalstromen (zoals van ZZP'ers) gratis worden afgevoerd via particuliere inzamelstations. De inzamelstations zijn een belangrijke, maar ook dure voorziening. We willen dat de inzamelstations in Oosthuizen en Volendam de komende 4 jaar open blijven, terwijl we tegelijk onderzoeken wat de beste en meest betaalbare manier is om het afval in te zamelen.
- De Edammer middenstand kampt met leegstand en vergrijzing. Het CDA wil dat de gemeente samen met ondernemers en het Toeristisch Ondernemers Platform (TOP) werkt aan samenwerking, promotie en vernieuwing. Ondersteuningsprogramma's moeten beter worden benut.
- We handhaven één centraal gemeentelijk bedrijvenloket voor ondernemers. Om ervoor te zorgen dat bedrijven zo goed mogelijk hun weg kunnen vinden binnen de gemeente is het belangrijk om de gemeentelijke dienstverlening op orde te hebben.
- We nemen kleine ondernemers mee bij gemeentelijke aanbestedingen. Vaak zijn gemeenten gebonden aan grote inkooptrajecten waar alleen landelijke aanbieders de mankracht en kennis hebben om daarop in te schrijven. We willen het mogelijk maken om ook kleine ondernemers gemakkelijker te laten meedoen bij gemeentelijke aanbestedingen.
- We schrappen onnodige vergunningen. Regels zijn belangrijk, maar als overheid zijn we samen verantwoordelijk voor een goede facilitering van inwoners, bedrijven en organisaties die actief zijn in onze gemeentes. Dat betekent dat de regels waaraan voldaan moet worden duidelijk zijn, maar we moeten altijd alert blijven op nut en noodzaak van de regels die in het leven zijn geroepen. In een aantal gevallen kunnen deze regels overbodig zijn.

- Kunst en cultuur dragen bij aan de aantrekkelijkheid van de gemeente voor bewoners én bezoekers. Het CDA wil kunst- en cultuuractiviteiten inzetten om het toeristische aanbod te versterken en de lokale economie te stimuleren. Dit biedt ook kansen voor creatieve ondernemers.
- Toerisme is belangrijk voor de lokale economie, maar moet in balans zijn met de schaal en draagkracht van de dorpen. Het CDA wil toerisme spreiden naar minder drukke gebieden. Dit zorgt voor een betere verdeling van de economische voordelen.
- Toerisme is een belangrijke economische pijler, maar moet passen bij de schaal en het karakter van Edam-Volendam. Het CDA wil toerisme dat bezoekers niet alleen aantrekt, maar ook verbindt met de lokale cultuur, historie en ondernemers. Dat betekent geen massatoerisme, maar kwaliteitstoerisme dat bijdraagt aan de gemeenschap.
- Het CDA pleit voor een 'voorziening' aan de Dijk waarin onder meer een onderdeel van ons cultuur historisch erfgoed wordt samengebracht. Deze nieuwe trekpleister moet niet alleen toeristen trekken, maar ook een plek zijn waar inwoners trots kunnen zijn op hun geschiedenis. Het versterkt de Waterfrontvisie en biedt educatieve en culturele meerwaarde.